

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2422/2023
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутвац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милић Милић, адвокат из ..., против тужене СПР „ББ“, предузетника ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Стефан Симић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнади штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1039/22 од 12.01.2023. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1039/22 од 12.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1679/19 од 03.11.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење тужене о отказу уговора о раду од 18.11.2019. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да уместо враћања на рад исплати тужилци на име накнаде штете седам зарада у укупном износу од 212.290,54 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 03.11.2021. године до исплате, док је одбијен као неоснован тужбени захтев за накнаду штете преко досуђеног до потраживаног износа. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1039/22 од 12.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, у усвајајућем делу става другог изреке и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. у вези са чланом 441. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, другостепени суд није учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези чланова 303. и 308. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да је ценио све битне жалбене наводе тужене којима се оспорава оцена доказа изведених од стране првостепеног суда и дао разлоге за своју оцену. Нема ни других битних повреда поступка које могу бити разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене на радном месту помоћног радника почев од 30.05.2012. године до 18.11.2019. године када јој је решењем тужене отказан уговор о раду. Анексом уговора о раду од 18.07.2019. године измењени су чланови 1 и 2 основног уговора тако да је тужила премештена на послове радног места помоћни радник, које је систематизовано код туженог послодавца под редним бројем 6. тачка Д став 3 Одлуке о организацији и систематизацији радних места, и одређено да ће тужила обављати послове у ..., у Улици ... .. (тима је тужила распоређена да обавља послове помоћног радника у производњи уместо у малопродаји). У оспореном решењу о отказу уговора о раду наведено је да се тужили отказује уговор због престанка потребе за обављањем послова на којима је распоређена, да јој радни однос престаје 18.11.2019. године и да јој је исплаћена отпремнина у складу са законом. У образложењу решења наведено је да због организационих промена, знатно смањеног обима посла и тешке финансијске ситуације у занатској радњи престаје потреба за радом тужиле, те како тужила највећи део свог радног времена проводи без обављања било каквих задатака и с обзиром да се ни у наредном зимском периоду не очекује повећање обима посла, а послодавац нема могућност да обезбеди други посао који одговара радним способностима тужиле, донео је одлуку о престанку њеног радног односа. Тужила је решење примила 15.11.2019. године и потписала га. Тужбу у овом радном спору поднета је 12.12.2019. године. Пре отказа уговора о раду тужили, тужена је 01.11.2019. године донела Одлуку о систематизацији радних места којом је укинута радно место помоћног радника, а сви послови овог радног места пренети су на пекаре. Ова одлука објављена је на огласној табли тужене истог дана када је донета, а скинута је 11.11.2019. године. Ранијим актом о систематизацији, радно место помоћног радника подразумевало је рад у малопродајном објекту на продаји робе и печењу пекарских производа, као и рад у производном погону на пословима помоћног радника (припрема филова, додавање материјала, филовање и паковање пецива) и за ово радно место био је предвиђен други степен стручне спреме. Одлуком о систематизацији којом је ово радно место укинута одређено је да пекар врши послове мешања, израде, печења, паковања, продаје пекарских производа и да је за исте послове предвиђен други степен стручне спреме. Тужила није била једини запослени на радном месту помоћног радника, јер тужена има више објеката-пекара у којима је више радника обављало исте послове као и тужила (послови припреме, пречења и продаје пецива). У моменту престанка радног односа тужила је имала ... година, живела је у домаћинству са супругом и двоје малолетне деце и имала је радни стаж од 7 година и 6 месеци. Међу странкама је неспорно да је тужилина нето зарада за октобар 2019. године износила 30.327,22 динара

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и поништили као незаконито решење тужене од 18.11.2019. године којим је тужили отказан уговор о раду уз обавезу накнаде штете уместо враћања на рад, применом одредаба чланова 179. став 5. тачка 1., 185. став 1. и 191. Закона о раду. Становиште нижестепених судова је да је оспорено решење послодавца о отказу уговора о раду тужили незаконито јер се из садржине решења не може закључити које су се то организационе промене десиле код тужене и да ли су те промене за последицу имале гашење радног места помоћног радника на којем је тужила радила или је дошло до смањења броја извршилаца послова овог радног места, у којој ситуацији није јасно зашто је баш престала потреба за радом тужиле, односно из којих разлога и на који начин је баш тужила проглашена технолошким вишком. Нижестепени судови сматрају да, иако је тужена испоштовала законску процедуру за престанак радног односа тужиле као технолошког вишка, није у довољној мери образложила одлуку о отказу уговора о раду у смислу оправданости разлога, што га чини нејасним и незаконитим.

По оцени Врховног суда, а супротно наводима ревизије, побијана одлука заснована је на правилној примени материјалног права.

Наиме, тужили је отказан уговор о раду због престанка потребе за њеним радом, применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...13/17) којим је прописано да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају, тужила је обављала послове радног места помоћног радника за које су нижестепени судови утврдили да је било више извршилаца, а не само тужила како то тврди тужена. Наиме, утврђено је да је тужена имала производњу и више малопродајних објеката, те да је више запослених обављало послове на припреми, печењу и продаји пецива као и тужила, како у производњи тако и у продаји. Надаље је утврђено да је код тужене дошло до организационе промене и смањења обима посла услед тешке финансијске ситуације, што је захтевао и смањење броја запослених због чега је тужена донела нову одлуку о систематизацији радних места 01.11.2019. године којом је укинута радно место помоћног радника на којем је тужила радила. По тој одлуци послови укинутаг радног места су пренети на пекаре. Међутим, у решењу о отказу који је дат тужили тужена се није позвала на ову одлуку, нити је у образложењу решења назначено да је дошло до укидања радног места помоћног радника.

Дакле, неспорно је да у конкретном случају постоји отказни разлог из цитиране одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, па послодавац може самостално, према својим потребама, одредити начин на који ће убудуће организовати процес рада и обављање појединих послова, па тако и припојити послове једног радног места другом. То даље подразумева да спровођење организационих, економских и технолошких промена спада у аутономну и самосталну област деловања тужене као предузетника, чију целисходност и оправданост не може да цени суд. Нижестепени судови нису расправљали разлоге целисходности отказа уговор о раду тужили, али су правилно закључили да није спроведен поступак који претходи доношењу решења о отказу уговора о раду у смислу утврђивања вишка запослених, с обзиром да је радно

место на којем је тужиља била извршилац послова укинута, а да тужена није доказала да је она била једини извршилац у моменту отказа уговора о раду. Напротив, утврђено је да је било више извршилаца на радном месту помоћног радника и приликом одлучивања за којим радником престаје потреба услед организационих промена, тужена је била дужна да узме у обзир све помоћне раднике и у производњи и у малопродаји. Тужена није доказала да је осталим запосленима на истом радном месту помоћног радника престао радни однос укидањем овог радног места, због чега је имала обавезу да успостави критеријуме и мерила на основу којих би се утврђивало ко је од запослених вишак.

Прихватајући у потпуности изложену правну аргументацију нижестепених судова као јасну и засновану на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, Врховни суд налази да је правилан закључак судова о незаконитом отказу уговор о раду на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, уз накнаду штету уместо реинтеграције, која је супротно наводима ревизије одмерен правилном применом критеријума из члана 191. став 5. истог закона.

Остале наводе ревизије којима се у суштини оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање, Врховни суд није ценио јер се ревизија из ових разлога не може изјавити у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Следом наведеног, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**